

Svedectvo Jozefa Haynotziho z Kiskéru

Zisťovanie presných okolností pôvodu rodiny Jozefa Hajnóczyho sa ukázalo komplikované hlavne preto, lebo sami príslušníci tejto široko rozvetvenej rodiny už počas 18. storočia stratili prehľad o osude svojich jednotlivých rodinných vetiev. Dokazuje to článok Ferenca Mokrého s názvom *Údaje o Jozefovi Hajnóczy*, uverejnený 15. júla 1899 v *Budapesti Hírlap*.¹ Mokry bol príslušníkom priamej rodinnej línie Hajnóczyovcov, ktorí po poprave Jozefa Hajnóczyho začali namiesto priezviska Hajnóczy používať priezvisko Mokry.² Preto mal k dispozícii útlu 21-stránkovú brožúrku s dovtedy nezverejnenými a neznámymi údajmi zo života Jozefa Hajnóczyho. Dolu na prvej stránke brožúrky bolo po latinsky napísané *scripsit: Josephus Haynotzi m. p.* (napísal: Josephus Haynotzi v.(lastnou) r.(ukou)). Tento Joseph Haynotzi bol synom súkenníka Jána Hajnóczyho a matky Barbory Simonides, to znamená, že bol pravnukom Tomáša Hajnóczyho a bratrancom Jozefa Hajnóczyho. Svoje priezvisko si písal výlučne po nemecky. Narodil sa 13. marca 1759 v Modre rovnako ako jeho slávnejší príbuzný a menovec Jozef Hajnóczy. Študoval v Modre, Levoči, v Šoprone a na univerzite vo Wittenbergu, kde „*bol tak dobrým žiakom, že keď 24. decembra 1787 odchádzal, dala univerzita na jeho rozlúčku vytlačiť zvláštnu reč, v ktorej sa s ním profesori i akademici srdečne lúčili*“³. Po štúdiách pôsobil krátko ako sub- a konrektor na modranskom evanjelickom gymnáziu. Keď sa mu vyskytla možnosť odísť mimo rodiska, nastúpil ako farár na Dolnú zem do Kiskéru, do obce v Báčskej stolici, obývanej prevažne nemeckými a slovenskými kolonistami. Do kiskérskeho farského úradu ho ordinoval 7. apríla 1785 v Modre vtedajší superintendent Michal Torkos.

Brožúrka mala dve časti. Prvá, písaná po latinsky, týkala sa otázky šľachtictva Hajnóczyovskej rodiny, druhá, v nemčine, zaznamenávala epizódky zo záveru Hajnóczyho života. Podľa F. Mokrého v prvej časti Joseph Haynotzi popiera tvrdenia historikov o tom, že Jozef

¹ MOKRY, F.: Adatok Hajnóczy Józsefről. Budapesti Hírlap 15. júla 1899.

² Znáмым príslušníkom tejto línie bol aj Samuel Mokry, vnuk Samuela Tešedíka, popredný uhorský šľachtiteľ pšenice a autor viacerých odborných publikácií. PENIGÉY, D.: Tessedik Számuel. Budapest 1980, s. 38.

³ BERKY, M., KRALOWANSZKY, A., MARTINY, S., ZORKOTZY, M., ZELCH, G.: Unsere Gefühle bei dem Abgange Herrn Hajnozy's von Wittenberg. Wittenberg den 24. Dec. 1787. Uvädza SZINNYEI, Magyar irók IV., s. 299.